

PROJECTE CICERONE

Una experiència d'Aprenentatge Servei a quatre instituts
de l'Hospitalet de Llobregat

Institut Eduard Fontserè, Institut Pedraforca, Institut Rubió i Ors i
Institut Torras i Bages.

Curs 2016 – 2017

Professorat referent del projecte: Imma Botet, David Arso, Sandra Alarcón i Josep
Maria Castro.

Títol del Projecte:	CICERONE	
Nom del centre o entitat responsable i dades	<ul style="list-style-type: none"> ● Institut Eduard Fontserè: C/ de les Mimoses, 31, 08905. Telf: 934495594. a8051264@xtec.cat ● Institut Pedraforca: C/ de l'Enginyer Moncunill, 2, 08905. Telf: 934494714. iespedraforca@xtec.cat ● Institut Rubió i Ors: C/ del Molí, 24, 08906. Telf: 934385952. a8055944@xtec.cat ● Institut Torras i Bages: Av. de Can Serra, 101, 08906. Telf: 934379125. a8019320@xtec.cat 	
Persones responsables	<ul style="list-style-type: none"> ● Institut Eduard Fontserè: <i>Concepció Botet</i> ● Institut Pedraforca: <i>David Arso</i> ● Institut Rubió i Ors: <i>Sandra Alarcón</i> ● Institut Torras i Bages: <i>Josep Maria Castro</i> 	
Enllaç del vídeo que acompanya el projecte:	https://drive.google.com/open?id=0B6wKSqnJ_g6LbjRoWnhVbFpVSnm	
Curs/edat i nombre dels infants i/o joves participants:	Institut Eduard Fontserè	12 alumnes de 2n d'ESO
	Institut Pedraforca	12 alumnes de 2n d'ESO
	Institut Rubió i Ors	13 alumnes de 3r d'ESO
	Institut Torras i Bages	14 alumnes de 3r d'ESO
	TOTAL ALUMNAT	51 ALUMNES
Matèries o espais curriculars:	Llengua Catalana/Aula d'Acollida/Tutoria Cultura i valors ètics	
Nombre i característiques de les persones destinatàries del projecte:	<ul style="list-style-type: none"> ● Destinatari directe: Alumnat de l'Aula d'Acollida <ul style="list-style-type: none"> - Institut Eduard Fontserè: 25 alumnes - Institut Pedraforca: 9 alumnes - Institut Rubió i Ors: 18 alumnes - Institut Torras i Bages: 56 alumnes TOTAL = 108 ALUMNES ● Altres destinataris: <ul style="list-style-type: none"> - Alumnat del centre de nova arribada que participa en diferents activitats internes del centre - Famílies i alumnat de 6è de primària que participa a les jornades de portes obertes. 	
Entitats /Institucions que col·laboren impulsant el projecte	Servei de Mediació Comunitària, Servei Acollida i Programa d'Acompanyament a Joves Reagrupats, Àrea de Joventut, Centre de Normalització Lingüística (CNL), Associació Joves per la Igualtat i la Solidaritat (JIS) i Pla Educatiu d'Entorn (PEE) Regidoria d'Educació.	
Àmbit del Servei:	Inclusió social/ Foment de la convivència/ Interculturalitat	

0. Introducció - Marc general

El projecte d'Aprenentatge i Servei Cicerone és va iniciar el curs 2007-2008 emmarcat dins del Pla Educatiu d'Entorn de la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat i amb continuïtat fins l'actual 2016-17.

És un exemple de treball transversal entre àrees i serveis de l'Ajuntament de l'Hospitalet, diferents entitats i quatre centres d'educació secundària de la ciutat: l'Eduard Fontserè, el Pedraforca, el Rubió i Ors i el Torras i Bages. Al llarg d'aquests anys, el projecte s'ha anat consolidant a la ciutat amb cada cop més autonomia i protagonisme per part dels centres.

Es tracta d'un projecte preventiu per joves nouvinguts que s'articula a través de diverses accions que tenen per objecte afavorir la inclusió i la millora de la seva integració, tenint en compte sempre la diversitat, les dificultats i les potencialitats de cada noi i noia.

La gestió, planificació i execució del projecte es duu a terme per part d'un Grup motor, format per: les coordinadores dels Programes d'Educació i Entorn, una tècnica del Servei de Mediació, una tècnica de l'Oficina Jove d'Emancipació l'Oficina de Joventut, un tècnic del CNL, un tècnic del Servei d'Acollida i Programa d'acompanyament de joves reagrupats, una referent de l'entitat JIS i un o una referent de cada institut.

A més, es compta amb la col·laboració de diferents equipaments i entitats de la ciutat com el Centre de Creació Multimèdia Torre Barrina, l'Oficina Jove d'Emancipació, el Centre Municipal Ana Diaz Rico, la Xarxa de Biblioteques, el Centre Cultural La Bòbila, l'Espai La Florida i el Club d'Espai de Pubilla Cases/Can Vidalet, La Claqueta i l'Associació Educativa Itaca, el Poliesportiu municipal Les Planes, els Mercats municipals i l'Àrea Bàsica de Serveis Socials Pubilla Cases-Can Serra.

1. Sinopsi del projecte

És un projecte destinat a joves immigrants de nova arribada als instituts públics d'Hospitalet i que es duu a terme a quatre centres de secundària. Un grup d'alumnat voluntari de 2n o 3r d'ESO, anomenat grup "Cicerone", realitza diverses accions d'acollida i acompanyament amb l'alumnat nouvingut dels centres. El grup Cicerone rep una formació sobre el fet migratori en les seves diverses dimensions, per després liderar actuacions dins i fora del centre, on es propicia l'intercanvi amb l'alumnat de nova arribada. Aquesta iniciativa té l'objectiu d'afavorir els processos d'integració d'aquests alumnes en els centres educatius i societat d'acollida en general. És un projecte que promou valors com la solidaritat, el respecte, el diàleg i l'acompanyament des de l'intercanvi en un marc de convivència entre joves procedents de diversos països i cultures.

Enllaç del vídeo: https://drive.google.com/open?id=0B6wKSqnJ_g6LbjRoWnhVbFpVSnM

2. Necessitat social que atén el projecte

Davant l'alta mobilitat de les famílies de la ciutat de L'Hospitalet de Llobregat i la constant incorporació d'alumnat de nova arribada als centres de secundària, la majoria d'origen estranger, es planteja la necessitat de facilitar la integració d'aquest alumnat i donar una millor resposta educativa per part dels

centres i comunitat educativa en general. El projecte dóna resposta a aquesta necessitat aprofitant els recursos humans, materials i tècnics del que disposen els centres i la xarxa educativa.

Davant d'aquesta necessitat, el projecte apunta a propiciar un marc d'acollida favorable perquè els i les alumnes de nova incorporació als centres puguin conèixer el seu entorn, establir vincles significatius amb els seus companys i companyes de classe i adaptar-se millor al centre i al nou context. La finalitat és afavorir la seva integració tenint en compte la diversitat ja existent a les aules, les potencialitats i limitacions de cada alumne i, d'aquesta manera, millorar la convivència al centre i a l'entorn més proper.

Aquestes actuacions pretenen afavorir tant a l'alumnat nouvingut com a la resta del grup, pel que han d'estar dirigides tant als que arriben com als que acullen. S'han de realitzar de forma contínua i incloure diferents àmbits i espais per anar creant progressivament un ambient favorable en els centres.

3. Necessitats educatives dels nois i noies que desenvolupen el projecte

L'arribada d'alumnat procedent de diferents països a la ciutat de l'Hospitalet de Llobregat i, per tant, als instituts, obliga a la resta de l'alumnat a prendre consciència de la presència de les diferències individuals i culturals i a pensar en el significat del principi d'integració. L'alumnat que acull des del centre educatiu, necessita entendre el fenomen de la migració, la diversitat cultural i les diferents formes d'entendre la vida. Han de comprendre les implicacions emocionals del procés migratori i les necessitats socials i afectives que comporta pels alumnes nouvinguts i la societat d'acollida en general.

En aquest sentit, l'alumnat dels centres en general, ha de prendre consciència de la pertinença als diferents àmbits de ciutadania propis (local, autonòmic, estatal...) i de la necessitat de contribuir al seu desenvolupament i la seva millora. El projecte pretén que l'alumnat prengui consciència de la seva ubicació en l'entramat social, pugui analitzar críticament el seu entorn i sàpiga que pot exercir una ciutadania activa en el seu entorn més proper, desenvolupant així actituds de responsabilitat, col·laboració i compromís vers els seus conciutadans.

Considerant el context i història migratòria de la ciutat de l'Hospitalet i dels seus habitants, sorgeix una altra necessitat educativa dels i les joves de la ciutat, relacionada amb les competències bàsiques del currículum escolar: millorar les seves habilitats comunicatives i l'ús social de la llengua catalana.

4. Descripció del servei i tasques que conté

El servei consisteix en què un grup d'alumnat voluntari de cada institut, el grup Cicerone, organitza i porta a terme diferents actuacions d'acollida i acompanyament adreçades a l'alumnat nouvingut i de nova incorporació al centre. Les propostes de servei es treballen dins el marc del Grup Motor i posteriorment es concreten a cada institut segons la dinàmica i necessitats del centre. Així doncs, hi ha activitats comunes que es realitzen als quatre centres i d'altres específiques d'un o més centres.

Els objectius generals del projecte són:

1. Crear un grup de joves Cicerone que porti a terme un treball continuat de servei amb l'alumnat nouvingut als centres.
2. Organitzar activitats de trobada, d'acollida, suport i acompanyament per l'alumnat de nouvingut al centre.
3. Propiciar moments d'intercanvi entre l'alumnat Cicerone i el de nova arribada.
4. Realitzar activitats dins i fora dels centres que facin visible la diversitat cultural de l'alumnat del centre.
5. Facilitar el coneixement de l'alumnat sobre el seu entorn més proper a partir d'activitats guiades dins i fora dels centres.

ACTIVITATS DE SERVEI	Eduard Fontserè	Pedraforca	Rubió i Ors	Torras i Bages
Trobades amb l'alumnat de l'Aula d'Acollida	x	x	x	x
Recorregut pel centre quan un alumne acaba d'arribar	x	x	x	x
Participació a la Jornada de portes obertes	x	x	x	x
Parelles lingüístiques		x	x	x
Jocs de paraules		x		
Itinerari pel barri	Organitza l'Àrea de Joventut	x	x	x
Sortida al mercat	Organitza CNL	x	x	x

- **Trobades amb l'alumnat de l'Aula d'Acollida:**

A la finalització de la formació els joves Cicerone posen en pràctica una part dels continguts apresos preparant diferents activitats en forma de dinàmiques de presentació i de cohesió de grup dirigides a l'alumnat de l'Aula d'Acollida tot utilitzant la llengua catalana com a eina comunicativa. Els Cicerone compten amb el suport de la persona referent de centre i la coordinació del Pla Educatiu tant en el moment de la preparació de les dinàmiques com en el de l'execució.

Aquestes trobades entre l'alumnat Cicerone i el de l'Aula d'Acollida es plantegen com un pas previ i preparació per les següents activitats que es duran a terme al llarg del curs.

- **Recorregut pel centre quan un noi o noia acaba d'arribar:**

En el moment de la incorporació de l'alumnat nouvingut, la tutora de l'Aula d'Acollida els posa en contacte amb els joves Cicerone que li ensenyaran els espais del centre i li explicaran, sempre que sigui possible, alguns aspectes del seu funcionament. Cal destacar que en alguns casos, els joves Cicerone són alumnes

que parlen a més del català, altres llengües com per exemple l'àrab, el panjabi o l'urdú, i que fins i tot, n'hi ha que han estat alumnes de l'aula d'acollida. Aquest fet facilita en un primer moment la comunicació i la integració al centre educatiu.

- **Participació a la Jornada de portes obertes:**

L'equip directiu convida a l'alumnat Cicerone a participar en la Jornada de Portes Obertes que organitza cada centre. Els joves Cicerone es divideixen en dos grups per acompanyar a l'equip directiu i al professorat en els dos dies de les jornades. Durant el recorregut, es dona veu als Cicerone perquè mostrin les instal·lacions i expliquin als assistents què hi fan, què aprenen i com se senten a l'institut.

- **Itinerari pel barri:**

En primer lloc, es realitzen itineraris amb els i les alumnes Cicerones a les diferents entitats i serveis dels barris de La Florida-Les Planes i Pubilla Cases-Can Serra (segons la ubicació del centre) per tal que siguin aquests mateixos alumnes els que s'informin d'on estan ubicats els serveis i entitats, i dels recursos que ofereixen, per posteriorment ser els i les encarregades de fer les visites guiades amb l'alumnat de primera acollida.

Des de la Unitat de Joventut i Esports es facilita un material didàctic que compta amb un planell del territori on s'assenyalen les entitats visitades i una sèrie de preguntes bàsiques perquè l'alumnat expliqui, després de realitzar les visites, els serveis que ofereixen les entitats i el grau d'interès que tenen en aquestes.

Aquest treball de camp previ i les sortides es realitza conjuntament amb professorat, el o la referent de cada centre i la tècnica de joventut del territori.

Les entitats i serveis a visitar són recursos de l'entorn més proper que atenen població jove (esplais, centres municipals, biblioteques, poliesportius, entre d'altres).

L'alumnat Cicerone i l'alumnat d'acollida es divideixen en petits grups per fer el recorregut. A més, estan acompanyats per tècnics responsables del Pla Educatiu d'Entorn, de l'Oficina Jove, de tutors i tutores de les aules d'acollida, membres dels equips directius, referents dels diferents instituts...

Després de la sortida es fa una reflexió de com ha estat l'experiència, què els ha agradat, què canviarien o com podrien millorar-la.

D'aquesta manera aconseguim que tant els Cicerones com l'alumnat nouvingut s'apropin a la xarxa comunitària del seu barri i, a la vegada, apoderem els/les alumnes Cicerones perquè prenguin un rol actiu al seu territori i vers la resta d'alumnat. L'objectiu final és, una vegada més, ajudar en el procés d'integració de l'alumnat nouvingut.

- **Sortida al mercat:**

Amb el suport del Centre de Normalització Lingüística (CNL) s'organitzen sortides als mercats municipals de la zona. En aquestes sortides l'alumnat Cicerone ajuda els alumnes de l'aula d'acollida a fer una enquesta informativa en català al personal de les diverses parades dels mercats.

Anteriorment, des dels instituts, s'ha treballat amb l'alumnat Cicerone el vocabulari dels diversos camps lèxics (carnisseria, peixateria, fruiteria, etc.) per posar en pràctica després les habilitats comunicatives en català apreses a la sessió de formació i practicant així la conversa amb els nois i noies de l'aula d'acollida.

Els establiments que atenen els nois i noies participants en el projecte han signat prèviament una adhesió al programa de voluntariat del CNL, mitjançant la qual es comprometen a atendre en català els usuaris que utilitzin aquesta llengua.

- **Parelles lingüístiques:**

És una activitat organitzada per 3 dels instituts participants, en la qual l'alumnat Cicerone acompanya als alumnes de les Aules d'Acollida en diferents activitats de reforç de la llengua catalana i ajuden a familiaritzar-se amb la realitat lingüística i cultural del nou entorn. Permet practicar la conversa en català entre iguals, en la qual l'alumnat Cicerone guia mitjançant el treball en petits grups, a l'alumnat de l'AA. Cada alumne Cicerone és referent d'un petit grup de 2 o 3 alumnes i es troben amb una periodicitat quinzenal per a realitzar les activitats planificades, durant el tercer trimestre del curs. Hi ha un acompanyament per part del professorat de l'AA que fa la proposta de les activitats formatives i elabora un material didàctic de suport per l'alumnat Cicerone.

- **Jocs de paraules:**

L'institut Pedraforca organitza un servei adreçat a l'aula d'acollida que consisteix a fer que cada setmana una parella de Cicerone organitza per als companys d'Aula d'Acollida jocs i activitats relacionats amb les llengües. Els alumnes de 1r d'AA tenen una hora setmanal fixa amb els Cicerone. L'objectiu d'aquests tallers consisteix a fomentar la cohesió social entre els alumnes nous i la resta de companys a més de practicar la llengua de manera lúdica i divertida.

5. Objectius educatius / competències i vinculació curricular

Els principals objectius d'aprenentatge són:

1. Trencar prejudicis i estereotips i afavorir la convivència entre col·lectius.
2. Oferir eines per a la gestió positiva i autònoma dels conflictes.
3. Reflexionar sobre el fenomen de la migració i el dol migratori.
4. Millorar de les habilitats comunicatives en català de l'alumnat.
5. Conèixer els recursos que ofereix el barri i la ciutat als joves.
6. Fomentar el compromís personal i la implicació activa amb els destinataris del projecte.

ÀREA	DIMENSIÓ	COMPETÈNCIA
1.Llengua Catalana / Aula d'Acollida	1.1 Actitudinal i plurilingüe	<ul style="list-style-type: none"> – Manifestar una actitud de respecte i valoració positiva de la diversitat lingüística de l'entorn pròxim i d'arreu. – Ser conscient de la pertinença a la comunitat lingüística i cultural catalana, i mostrar interès per l'ús de la llengua catalana. – Conèixer i valorar la diversitat lingüística i cultural de Catalunya, l'Estat espanyol, d'Europa i del món.
	1.2 Comunicació oral	<ul style="list-style-type: none"> – Produir textos orals de tipologia diversa adequats a la situació comunicativa. – Interactuar oralment d'acord amb la situació comunicativa, utilitzant estratègies conversacionals.
2.Cultura i valors ètics	2.1 Interpersonal	<ul style="list-style-type: none"> – Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.
	2.2 Sociocultural	<ul style="list-style-type: none"> – Analitzar críticament l'entorn (social, cultural, etc) des de la perspectiva ètica, individualment i de manera col·lectiva. – Realitzar activitats de participació i de col·laboració que promoguin actituds de compromís.
	2.3 Personal	<ul style="list-style-type: none"> – Qüestionar-se per superar prejudicis i per consolidar el pensament propi. – Actuar amb autonomia en la presa de decisions i ser responsable dels actes propis.

6. Activitats d'aprenentatge i reflexió

El contingut i la programació de la formació s'acorda en el marc del Grup Motor i els diferents serveis que en formen part són els responsables de portar-la a terme. La programació de les sessions s'ha fet tenint en compte el contingut i objectiu d'aquestes, donat que és necessària una sensibilització prèvia abans de l'adquisició d'alguns aprenentatges. Així doncs, partint d'aquesta premissa, s'han programat 8 sessions de formació i reflexió per a cada centre.

SESSIÓ Nº 1: PRESENTACIÓ PROJECTE APS CICERONE	
SERVEI	Pla Educatiu d'Entorn
TEMPORALITZACIÓ	1 hora
DESCRIPCIÓ	Presentació del projecte al nou grup de joves Cicerone, explicació de les formacions i del servei posterior que faran. Reflexió de les motivacions personals que els han dut a participar en aquest projecte.
SESSIÓ Nº 2: PARTICIPACIÓ COMUNITÀRIA	
SERVEI	Àrea de Joventut
TEMPORALITZACIÓ	1 hora
DESCRIPCIÓ	Reflexió sobre el concepte de participació i el seu paper en el projecte. Reflexió entorn la necessitat de disposar de coneixements sobre eines i dinàmiques que permetin fomentar la participació. Realització d'una sèrie de dinàmiques de presentació, coneixement i confiança.
SESSIÓ Nº 3 - 4 ESTEREOTIPS I PREJUDICIS / EL CONFLICTE	
SERVEI	Servei de Mediació Comunitària
TEMPORALITZACIÓ	2 sessions de 1 hora ½
DESCRIPCIÓ	Es treballa la coneixença i confiança del grup i la recerca de solucions conjuntes. Reflexió sobre els estereotips i prejudicis propis que poden dificultar la comunicació amb altres companys. Reflexió sobre el conflicte com a element habitual en les relacions amb les persones.
SESSIÓ Nº 5 EL VIATGE DE LA MIGRACIÓ	
SERVEI	Servei programa d'acompanyament a joves reagrupats
TEMPORALITZACIÓ	1 hora
DESCRIPCIÓ	Realització d'un joc de simulació (role-playing) on els Cicerone intentaran posar-se al lloc d'un jove nouvingut per entendre millor els sentiments i actituds que poden tenir aquests joves en arribar a la nostra societat. Treball del concepte del "dol migratori" i reflexió sobre les dificultats per integrar-se a la nostra societat. Quin paper poden tenir els Cicerone per garantir una millor adaptació dels joves nouvinguts.
SESSIÓ Nº 6: COMUNICACIÓ	
SERVEI	Centre de Normalització Lingüística (CNL)
TEMPORALITZACIÓ	1 hora
DESCRIPCIÓ	Es presenten dades de la comprensió i ús del català i, a partir d'aquí, es plantegen reflexions entorn l'ús de la llengua amb persones nouvingudes. Es tracta el tema dels estereotips i l'ús de la llengua, a través d'un vídeo. Llista d'estratègies d'ús lingüístic amb gent que no entén gaire el català. Lliurament de guies de conversa i exercicis pràctics en grup.
SESSIÓ Nº 7: EN TRÀNSIT. SENSIBILITZACIÓ DEL PROCÉS MIGRATORI D'ADOLESCENTS	
SERVEI	Joves per la Igualtat i la Solidaritat
TEMPORALITZACIÓ	1 hora
DESCRIPCIÓ	Taller per fer arribar una visió més àmplia i realista de la immigració en l'adolescència. Els/les mateixos/es adolescents que han immigrat transmeten la seva experiència. Reflexió sobre els prejudicis associats.

SESSIÓ Nº 8: TANCAMENT FORMACIÓ	
SERVEI	Pla Educatiu d'Entorn
TEMPORALITZACIÓ	1 hora
DESCRIPCIÓ	Espai de reflexió i avaluació de les sessions de formació, una posada en comú de la seva opinió sobre els continguts apresos.

Cada formador fa una acta del desenvolupament de la sessió que se socialitza amb la resta de formadors i referent de l'institut per fer el seguiment de la formació i tenir un coneixement del funcionament del grup. La fase de formació ha estat programada i acompanyada per la Coordinació Territorial del Pla Educatiu d'Entorn en estreta col·laboració amb el o la referent de cada institut que coordina totes les actuacions dins del centre.

Posteriorment a aquestes 8 sessions de formació a cada centre, es programen sessions puntuals per a reforçar la preparació de les diferents activitats de servei, com per exemple: sessions de coneixença per trencar el gel entre els Cicerone i alumnes que reben el servei de les Aules d'Acollida, sessions de preparació de les sortides programades (al mercat i itineraris pel barri), sessions de preparació de les activitats internes dels centres i altres.

7. Participació, protagonisme i organització dels nois i noies

El projecte s'inicia amb una fase de sensibilització on es presenta el projecte al grup classe general i s'anima a la participació. Cada institut té el seu propi mecanisme per seleccionar el grup Cicerone, alguna per exemple fan ús d'una carta de motivació, i en altres casos són els mateixos tutors qui identifiquen alumant susceptible de participar. Tanmateix, la participació en el projecte sempre és voluntària. El projecte dóna des del primer moment la veu i el protagonisme als joves Cicerone, comptant sempre amb l'acompanyament del referent del centre, altres referents dels equips docents i grup motor Cicerone. Els joves Cicerone tenen un paper de lideratge en totes les activitats d'acollida i acompanyament, són ells/es els que condueixen els grups de suport (ex. Aula d'Acollida), lideren les activitats dins dels centres i guien les sortides que es realitzen en els barris.

Els centres posen en valor i fan visible la seva tasca i compromís fent-los participar en diferents activitats internes, com per exemple celebració de festes del calendari escolar o durant les jornades de portes obertes adreçades a famílies. Quan acompanyen als alumnes de nova arribada a l'institut són els encarregats de guiar-los, ensenyar-los les instal·lacions, resoldre petits dubtes que poden tenir, i sobretot ser una figura de referència en aquest primer moment d'entrada al centre, per a l'alumnat de nova incorporació.

El procés finalitza amb una trobada entre els quatre grups de joves (Trobada Cicerone) on se'ls convida a fer una valoració del projecte conjunta i compartir propostes de millora. En aquesta trobada l'objectiu és compartir les seves vivències i donar-los veu perquè expliquin i reflexionin sobre el que han viscut, sentit, après i les repercussions del servei que han portat a terme. Les seves aportacions cada any, serveixen per a millorar i consolidar el projecte cada vegada més en els centres.

8. Treball en xarxa que requereix el projecte

En aquest projecte es poden diferenciar diferents nivells de treball en xarxa:

- **El Grup Motor del projecte:**

El grup motor és un espai de treball interdisciplinari i interàrees per a la promoció, planificació i execució del projecte Cicerone. Està format per: les coordinadores dels Programes d'Educació i Entorn (PEE), una tècnica del Servei de Mediació Comunitària (SMC), una tècnica de l'Oficina Jove d'Emancipació l'Oficina de Joventut, un tècnic del Centre de Normalització Lingüística (CNL), un tècnic del Servei d'Acollida i Programa d'acompanyament de joves reagrupats, una referent de l'entitat Joves per a la Igualtat i Solidaritat (JIS), la tutora de l'aula d'acollida de l'Institut Eduard Fontserè, el coordinador pedagògic de l'Institut Pedraforca, la referent CLIC de l'Institut Rubió i Ors i la coordinadora pedagògica de l'Institut Torras i Bages.

El grup motor es reuneix durant tot el curs escolar amb una periodicitat entre mensual i bimensual, amb un total de 5 trobades durant el curs 2016-17. El contingut de treball d'aquest espai és:

1. Dinamització global del projecte.
2. Consensuar, planificar i executar la formació.
3. Socialització dels documents de treball.
4. Seguiment del projecte als centres educatius.
5. Planificació dels serveis dels joves Cicerone.
6. Planificació i execució de la trobada dels Cicerone dels quatre instituts.
7. Seguiment i traspàs d'informacions vàries que afecten el projecte.
8. Acte de reconeixement dels joves ApS.

- **Organització interna de cada institut:**

El referent de cada institut coordina totes les actuacions dins del seu centre amb l'acompanyament de la coordinació territorial del Pla Educatiu d'Entorn. Per a l'organització tant de la formació com del servei, és necessari el treball conjunt amb les tutories de l'Aula d'Acollida, les tutories de l'alumnat Cicerone, el professorat de català i la coordinació pedagògica. Esdevenint així un projecte integrat en el centre que es porta a terme gràcies al suport i el treball coordinat de les diferents àrees del centre.

- **Entitats que col·laboren:**

Per fer realitat algunes de les activitats organitzades per l'alumnat Cicerone com a servei es compta amb la col·laboració de diferents serveis, entitats i equipaments municipals com: el Centre Municipal de Creació Multimèdia Torre Barrina, l'Oficina Jove d'Emancipació, el Centre Municipal Ana Díaz Rico, la Xarxa de Biblioteques de la ciutat, el Centre Cultural La Bòbila, el Club d'Esplai de la Florida i Club d'Esplai de Pubilla Cases/Can Vidalet, la Claqueta i l'Associació Educativa Itaca, el Poliesportiu municipal Les Planes, l'Àrea Bàsica de Serveis Socials Pubilla Cases-Can Serra, i la xarxa de Mercats Municipals.

- **La Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat:**

En l'àmbit de ciutat, el Grup permanent d'ApS fa seguiment i dona suport als diferents projectes d'ApS de L'Hospitalet, entre ells el Projecte Cicerone:

- Organitza una Festa de Reconeixement de ciutat per a l'alumnat que ha participat en projectes d'ApS de tots els centres educatius.
- Dona suport a la Trobada Cicerone.

- Organitza una Jornada anual d'ApS i Territorial d'ApS, espais on està representat el projecte Cicerone.
- Coordina les actuacions del grup Permanent d'APS i les Comissions Territorials d'APS de ciutat.

9. Celebració i difusió

CELEBRACIÓ

- **Trobada Cicerone**

És un espai de trobada entre els Cicerone dels quatre instituts amb la finalitat que tots els Joves Cicerone es coneguin i facin un treball conjunt d'avaluació i de millora del projecte. L'objectiu és que prenguin consciència de la magnitud del projecte en què han participat i rebin un reconeixement a la seva tasca i compromís personal.

La Trobada es va celebrar al mes de maig i es va estructurar en diferents moments:

- Benvinguda i dinàmica grupal.
- Visualització d'un vídeo amb un recull de fotos dels diferents moments viscuts.
- Treball en grup per fer una avaluació de les diferents fases del projecte.
- Posada en comú de les valoracions i propostes de millora.
- Pica-pica.

Van participar els Cicerone dels quatre instituts acompanyats pels seus referents del centre. També es va comptar amb la participació dels tècnics del Grup Motor i d'una representació per part de la Regidoria d'Educació (la Cap d'Unitat de Ciutat Educadora, la Tècnica de la unitat responsable dels projectes d'ApS a nivell de ciutat i l'Assessor del Regidor).

Els mitjans de comunicació van recollir la celebració de la Trobada i la TV de L'Hospitalet va emetre un reportatge (veure a difusió).

- **Festa de Reconeixement ApS**

A final de curs, l'alumnat Cicerone han tingut l'oportunitat de participar en la Festa de Reconeixement que organitza la ciutat per a tot l'alumnat dels instituts i Centres de Formació d'Adults (CFA) que realitzen projectes d'ApS. En aquest acte han rebut un diploma en qualitat de reconeixement oficial per part del municipi, alhora que van compartir amb un total de 212 joves de la ciutat involucrats en iniciatives d'aquest caire. La festa va comptar amb una gran representació dels alumnes Cicerone i dels referents dels 4 centres participants.

DIFUSIÓ

- Webs dels instituts:

- Institut Eduard Fontserè: <http://www.instituteduardfontserere.cat/2017/05/07/acte-final-cicerone/>
- Institut Rubió i Ors: <https://sites.google.com/a/xtec.cat/rubioiors/aps-cicerone>

- Notícia L'H Digital Premsa: http://www.digital-h.cat/web/digital-h/noticia/ciutat/-/journal_content/56_INSTANCE_43Th/11023/11515915

- Reportatge Televisió Hospitalet Trobada Cicerone 2017: http://lhdigital.cat/videos_2017/noticies/PROJECTE_CICERONE_DIGITAL_1.mp4

- VI Jornada d'Aprenentatge Servei de l'Hospitalet del Llobregat: <https://serveiseducatiu.xtec.cat/hospitalet/comunitat/vi-jornada-daprenentatge-servei-de-lhospitalet-de-llobregat/>
- Inventari de projectes d'Aprenentatge i Servei de la ciutat d'Hospitalet: <https://aprenentatgeserveilhospitalet.files.wordpress.com/2016/02/inventari-de-projectes-aps-2014-2015-blog.pdf>

10. Calendari i descripció de les fases del projecte

Octubre	Fase de sensibilització: es presenta el projecte al grup classe general i s'anima a la participació d'alumnat voluntari que formi el grup Cicerone. Cada institut té el seu propi mecanisme per formar el grup Cicerone: carta de motivació, proposta més directa per part de les tutories o de l'equip directiu.
Octubre-desembre	Fase de formació: els alumnes Cicerone reben vuit sessions de formació al llarg del primer trimestre impartida pels diferents membres que conformen el Grup Motor (veure programació).
Gener-maig	Fase de servei: durant el segon trimestre i part del tercer es desenvolupen les diferents activitats dissenyades i concretades a cada institut segons les necessitats del centre (veure programació).
Maig	Trobada Cicerone: espai de trobada entre els Cicerone dels quatre instituts amb la finalitat que tots els Joves Cicerone es coneguin i que facin un treball conjunt d'avaluació i de millora del projecte. Avaluació del projecte: a final de curs, el Grup Motor va portar a terme una avaluació del funcionament del projecte a cada centre i en l'àmbit general amb el consegüent acord de propostes de millora i línies de treball futures.

11. Recursos necessaris per impulsar el projecte

Aquest projecte no ha necessitat una partida pressupostària específica. Els diferents serveis i instituts que formen part del Grup Motor han facilitat els recursos materials i humans necessaris per dur a terme la coordinació del projecte, les diferents sessions de formació i l'organització de les activitats de servei.

	RECURSOS	FINANÇAMENT
FORMACIÓ	Execució de la formació	Intern de cada servei
	Material utilitzat	
SERVEI	Material fungible divers	Instituts
	Gestió dels espais	

	Coordinació i execució		Instituts i diferents serveis implicats
CELEBRACIÓ	Trobada Cicerone	Gestió de l'espai	Centre Municipal Ana Díaz Rico
		Cartolines, bolígrafs	Instituts
		Pica pica	
	Festa de Reconeixement	Regidoria d'Educació	
COORDINACIÓ	Grup Motor sota la dinamització de la coordinació del PEE		Intern de cada servei i instituts

12. Avaluació del projecte

En la seva dimensió pedagògica: pel que fa als objectius d'aprenentatge plantejats pel projecte, podem afirmar que l'alumnat Cicerone ha desenvolupat una major comprensió sobre el fenomen del fet migratori demostrant una gran sensibilitat i compromís personal vers els seus companys i companyes de nova arribada. El grup d'alumnat Cicerone ha mostrat en tot moment una gran implicació i responsabilitat en la seva tasca i un creixement important a nivell personal i social. Els vincles establerts entre l'alumnat Cicerone i l'alumnat nouvinguts han estat forts i valorats com a significatius per les dues bandes.

També hem percebut en l'alumnat Cicerone una millora en les seves habilitats comunicatives i ús social de la llengua catalana, tenint en compte que molts d'aquests joves també han viscut un procés migratori i que el català no és la seva llengua habitual.

A la Trobada Cicerone es va convidar a l'alumnat voluntari del projecte a fer una reflexió i valoració conjunta de la seva experiència i a aportar propostes de millora. D'aquesta valoració destacar l'aprenentatge en l'àmbit personal, ja que els va permetre compartir moments amb companys i companyes de diferents cultures, posar-se en el lloc de l'altre i no jutjar sense conèixer. Van afirmar que havien après conceptes nous com: l'ajuda, el compromís, l'empatia, la diversitat, el dol migratori i altres. Molts d'aquests joves Cicerone van afirmar que gràcies a aquesta experiència havien connectat amb la seva pròpia història migratòria.

En la seva dimensió de servei: cadascun dels centres educatius va aconseguir conformar un grup d'alumnat Cicerone, estable, participatiu i compromès amb totes les tasques que havien de desenvolupar al llarg del curs. Els objectius que es van plantejar per a cada activitat de servei es van assolir, tant en les internes dels centres, com les que s'havien de dur a terme a l'entorn proper.

A final de curs el **Grup Motor** ha portat a terme l'avaluació del funcionament del projecte en general i de la dinàmica interna del grup motor. A continuació es presenten els aspectes més rellevants de la valoració realitzada i les propostes de millora consensuades per tot el grup.

ASPECTES A MANTENIR		PROPOSTES DE MILLORA
Fase de sensibilització	En general el sistema de selecció de l'alumnat és encertat. La carta de motivació és una bona eina. El perfil idoni és alumnat de 3r-4t de l'ESO que ja mostra un cert grau de maduresa.	
Fase de formació	La programació de les sessions de formació ha estat efectiva. Les fitxes de seguiment de les sessions de formació són útils perquè els centres disposin del registre d'assistència i dinàmica del grup en cada formació	És necessària la presència d'un referent del centre durant les sessions de formació.
Fase de servei	Els serveis en general han funcionat molt bé, en totes les seves diferents experiències. En particular es valora molt positivament les parelles lingüístiques, ja que d'aquesta manera hi ha una interacció més continuada en el temps de l'alumnat Cicerone amb els de l'Aula d'Acollida	Pel que fa a l'itinerari pel barri, es proposa fer una ruta prèvia per preparar al grup Cicerone amb l'objectiu d'enfortir el seu paper de guia. El pròxim curs, l'Institut Eduard Fontserè farà parelles lingüístiques. Dinamitzar la participació de l'alumnat Cicerone en serveis d'àmbit comunitari.
Trobada Cicerone	La valoració tant de l'organització com del desenvolupament de la trobada ha estat positiu. Ha permès compartir experiències entre els Cicerone dels quatre instituts, fer visible la magnitud i rellevància del projecte, reconèixer el paper dels joves i donar-los veu i recollir les seves aportacions	Afavorir el contacte entre l'alumnat Cicerone dels diferents centres al llarg del curs. Fer un tancament i avaluació de forma interna a cada centre
Grup Motor	Mantenir l'actual dinàmica de funcionament del grup motor: convocatòries, horaris i coordinació.	